

D E C I Z I E

19 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Asociația Obștească „Moldova Tînără”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Primăriei mun. Chișinău
împotriva Asociației Obștești „Moldova Tînără”, intervenient accesoriu Direcția de
Poliție a mun. Chișinău cu privire la interzicerea desfășurării întrunirii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2013, prin care a fost
respins apelul declarat de către Asociația Obștească „Moldova Tînără” și a fost
menținută hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013, prin care
acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 28 noiembrie 2013, Primăria mun. Chișinău a depus cerere de chemare în
judecată împotriva NGO „Moldova Tînără”, intervenient accesoriu Direcția de Poliție a
mun. Chișinău cu privire la interzicerea desfășurării întrunirii,

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 27 noiembrie 2013, de către
reprezentantul NGO „Moldova Tînără” a fost depusă o declarație prealabilă, înregistrată
cu nr. 05-115/8410 din 27 noiembrie 2013, privind desfășurarea unei întruniri pe str. M.
Kogălniceanu 12 mun. Chișinău, în fața sediului Delegației Uniunii Europene în
Republica Moldova, la 28-30 noiembrie 2013 între orele 18.00, în semn de protest
contra summitului de la Vilnius.

Invocă reclamantul că la 28 noiembrie 2013, începând cu orele 14.00, în fața
sediului Delegației Uniunii Europene, din str. M. Kogălniceanu 12 s-au prezentat un
grup de circa 100 persoane, în frunte cu deputații din Parlamentul Republicii Molodva:
Grigore Petrenco, Eduard Mușuc, Mihail Poleanschi, Alexandru Petcov, care au
desfășurat întrunirea preconizată.

Susține că la finele întrunirii, deputații vizați au îndemnat participanții la protest,
să nu se disperseze, dar să continue protestul cu instalarea cortului, aparatajului de
amplificare a sunetului, generatoare pentru producerea energiei electrice și alte
construcții.

Menționează că, din startul demarării întrunirii, circulația rutieră a fost suspendată
pe str. Kogălniceanu în perimetrul străzilor Bulgară-Tighina, cu crearea dificultăților în
circulația transportului pe străzile adiacente.

Mai invocă că la 28 noiembrie 2013, în jurul orelor 17.00, organizatorul întrunirii, Doga Denis, a depus o declarație prealabilă, înregistrată cu nr. 05-115/8460 prin care a informat Primăria mun. Chișinău despre continuarea protestului cu instalarea corturilor pe carosabil și organizarea punctelor de primire a consilierilor municipali și deputaților PCRM.

În susținerea poziției sale invocă prevederile art. 10 alin. (1) al Legii nr. 26 din 22 februarie 2008 privind întrunirile, care stipulează că orice persoană care intenționează să desfășoare o întrunire notifică în scris, printr-o declarație prealabilă, autoritatea administrației publice locale din unitatea administrativ-teritorială respectivă cu cel puțin 5 zile înainte de data desfășurării întruniri, afirmând că , în cazul din speță termenul stabilit de normele legale de către protestanții a fost încălcat.

La fel, invocă și prevederile alin. (2) al art. 9 a Legii citate, care indică că pentru desfășurarea întrunirilor pot fi montate construcții temporare, în acest caz, organizatorul ia măsurile necesare pentru a nu crea inconveniente disproporționate participanților sau trecătorilor și pentru a nu provoca pagube mediului ambiant, precum și asigură demontarea acestora imediat după încheierea întrunirii.

Însă, la caz, insistă că construcțiile, utilajul, corturile, etc. au fost montate pe partea carosabilă și trotuar creînd inconveniente trecătorilor și conducătorilor auto.

De asemenea invocă că, reieșind din prevederile art. 225 alin. (1) și (2) al Codului contravențional, blocarea intenționată a arterelor de transport care a provocat sau care ar putea provoca perturbarea funcționării normale a transportului auto, feroviar, fluvial. Acțiunile specificate la alin. (1) însoțite de pericol pentru viața și sănătatea oamenilor ori săvârșite în urma înțelegerii prealabile a unui grup de persoane, ori însoțite de controlul nelegitim al încărcăturii, bagajului sau al documentelor, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune, constituie contravenții.

Iar cu referire la prevederile art. 6 a Hotărârii Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere, susține că este interzisă organizarea de concursuri, antrenamente, competiții sportive, etc. pe drumurile publice fără acordul prealabil al poliției, or, asemenea acord nu a fost prezentat Primăriei mun. Chișinău.

Consideră că, restrângerea dreptului pârâtului la desfășurarea întrunirii în locul solicitat constituie o măsură necesară, prevăzută de lege, într-o societate democratică, pentru apărarea ordinii publice, prevăzute expres în textul art. 11 alin. (2) al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Solicită interzicerea desfășurării întrunirii pe partea carosabilă a str. M. Kogălniceanu mun. Chișinău pe segmentul dintre str. Tighina și str. Bulgară, organizată de către NGO „Moldova Tânără”, pentru 29 și 30 noiembrie 2013, cu evacuarea corturilor, utilajelor și a altor instalații provizorii, eliberarea părții carosabile de către participanții la întrunire. Totodată solicită emiterea a unei încheieri prin care să fie dispusă executarea imediată a hotărârii.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013 acțiunea a fost admisă, fiind dispusă interzicerea desfășurării întrunirii pe partea carosabilă a str. M. Kogălniceanu pe segmentul dintre str. Tighina și str. Bulgară organizată de către NGO „Moldova Tânără” pentru datele de 29 și 30 noiembrie 2013 cu evacuarea corturilor, utilajelor și altor instalații provizorii și eliberarea părții carosabile de către participanții la întrunire.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013, a fost dispusă executarea imediată a hotărârii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău 30 noiembrie 2013, a fost respins apelul declarat de către NGO „Moldova Tânără” și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 03 decembrie 2013, Asociația Obștească „Moldova Tânără” a declarat recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

La 06 decembrie 2013, NGO „Moldova Tânără” a depus recurs suplimentar în care a invocat motivele recursului, susținând că libertatea întrunirilor este un drept prevăzută de art. 40 al Constituției RM, garantată și protejată de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, iar în sensul art. 11 din CEDO, Convenția apără dreptul la întrunire pașnică, aceste acțiuni urmînd a fi desfășurate fără a tulbura ordinea și liniștea publică sau a genera reacții violente din partea altor persoane.

Menționează că din startul demarării întrunirii, circulația rutieră a fost posibilă pe str. Kogîlniceanu în perimetrul străzilor Bulgară - Tighina, pe un singur sens fără a crea mari dificultăți pentru transport, mai mult că transportul avea posibilitatea de a circula pe străzile adiacente.

Afirmă că manifestația organizată de ei a fost una pașnică motiv din care beneficiază de protecția art. 11 din Convenție, exercițiului dreptului la libertatea de întrunire fiindu-i aplicabile principiile instituite de CEDO în jurisprudența sa constantă.

Invocă că, dreptul la libertatea de întrunire pașnică privește atât reuniuni private, cât și cele care se desfășoară în locurile publice, inclusiv pe căile de comunicații publice. Acest drept include organizarea de defilări sau manifestări pe căi publice (Rassemblement jurassien et unite jurassienne c. Elveției, Christian against Racism and Fascism v. UK).

Dreptul la libertatea de întrunire „acoperă”, în același timp, reuniunile private și cele care au loc pe calea publică, precum și reuniunile „statice” și cele care se desfășoară sub forma unor defilări publice (Djavit An v. Turcia 23.02.2003), iar, interzicerea exercitării dreptului la libertatea de întrunire în spațiile publice, inclusiv, drumul public este o ingerință inadmisibilă.

Insistă că, atît Primăria mun. Chișinău în cererea de chemare în judecată cît și instanța de apel în decizia contestată nu a justificat în modul stabilit de lege imposibilitatea de a întreprinde măsurile necesare, tolerării acțiunilor de blocare a drumurilor publice în sectorul în care au avut loc protestele.

În susținerea poziției sale mai invocă și prevederile art. 12 alin.(1) al Legii privind întrunirile nr.26 din 22 februarie 2006, care indică că în cazul întrunirii spontane, notificarea, este admisă și fără respectarea formei scrise sau a termenului prevăzut la art. 10 alin.(1), fiind suficientă furnizarea informației cu privire la locul, data, ora, scopul și organizatorul întrunirii, precum și cu privire la serviciile solicitate din partea autorității administrației publice locale.

Cît și prevederile art. 12 alin. (5) al Legii menționate, care direct indică că nu este obligatoriu de a notifica autoritatea administrației publice locale prin declarație prealabilă în cazul întrunirilor cu un număr redus de participanți. Dacă organizatorii unei astfel de întruniri solicită anumite servicii din partea autorității administrației publice locale sau doresc să monteze construcții temporare, ei depun în acest sens o declarație prealabilă în scris.

Susține că prevederile legale menționate au fost respectate, iar încălcarea procedurii de notificare în special al termenul de notificare, nu constituie temei de interdicere a întrunirii sau altă modalitate de sancționare sau restrângere a dreptului de întrunire.

Consideră ca neîntemeiate concluziile instanței de apel cu referire la nerespectarea termenului de notificare, or, materialele pricinii și circumstanțele speței denotă cert că declarația nr.044 din 27 noiembrie 2013, prevedea participarea la întrunire a 51 persoane, care reieșind din dispozițiile legale este calificată drept o întrunire cu număr redus de participanți, iar legislatorul în aceste condiții nu impune exercitarea obligațiilor pozitive din partea organizatorilor de a întreprinde măsuri de notificare.

Mai mult decât atât, susține că în ziua desfășurării întrunirii la data de 28 noiembrie 2013 a mai fost depusă o altă declarația prealabilă nr.048, prin care au informat autoritățile despre participarea spontană a unui număr mai mare de persoane, circa 1000 persoane, din considerentele aderării unor alte organizații, indicându-se concomitent și traseele pe care se vor desfășura întrunirea, inclusiv, banda de circulație.

Prevederile art. 8 al Legii privind întrunirile reglementează în mod exhaustiv situațiile în care pot fi interzise întrunirile, iar interzicerea exercițiului dreptului de întrunire în alte temeiuri decât cele expres prevăzute de lege constituie o ingerință inadmisibilă a exercițiului dreptului protejat de Convenție și a principiului preeminenței dreptului. Or, principiul preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Roșca c. Moldovei, nr. 6267/02 din 22.03.2005 § 24).

Afirmă că, eventualele ingerințe ale statului în exercitarea dreptului trebuie să fie prevăzute în mod clar de legislația națională, însă legislația națională nu prevede o asemenea intervenție în cazul încălcării procedurii de notificare, motiv din care orice restrângere a unui drept garantat de lege în lipsa unui temei legal, constituie o restrângere arbitrară.

Cu referire la cele menționate insistă că acțiunea Primăriei mun. Chișinău urmează a fi respinsă din motivul lipsei temeiurilor legale privind instituirea de restricții în exercițiul dreptului la libertatea de întrunire.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 30 noiembrie 2013 a fost expediată în adresa NGO „Moldova Tânără” la 02 decembrie 2013, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 68).

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul, la 03 decembrie 2013, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei la 27 noiembrie 2013 de către reprezentantul NGO „Moldova Tînăra”, Doga Denis a fost depusă o declarație prealabilă, înregistrată la Primăria mun. Chișinău cu nr. 05-115/8410 din 27 noiembrie 2013, privind desfășurarea unei întruniri pe str. M. Kogălniceanu 12 mun. Chișinău, în fața sediului Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, la 28-30 noiembrie 2013 între orele 18.00, în semn de protest contra summitului de la Vilnius (f.d. 8).

Iar la 28 noiembrie 2013, începând cu orele 14.00, în fața sediului Delegației Uniunii Europene, din str. M. Kogălniceanu 12 s-au prezentat un grup de circa 100 persoane, în frunte cu deputații din Parlamentul Republicii Molodva: Grigore Petrenco, Eduard Mușuc, Mihail Poleanschi, Alexandru Petcov, care au desfășurat întrunirea preconizată.

Tot actele cauzei atestă că la 28 noiembrie 2013, organizatorul întrunirii, Doga Denis, a depus o altă declarație prealabilă, înregistrată la Primăria mun. Chișinău cu nr. 05-115/8460, prin care a informat Primăria mun. Chișinău despre continuarea protestului cu instalarea corturilor pe carosabil și organizarea punctelor de primire a consilierilor municipali și deputaților PCRM pentru data de 28-30 noiembrie 2013, totodată a informat că la întrunire vor participa circa 1000 persoane (f.d. 9).

Înaintând acțiunea în judecată împotriva NGO „Moldova Tînăra” și intervenientului accesoriu Direcția de Poliție a mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău a solicitat interzicerea desfășurării întrunirii pe partea carosabilă a str. M. Kogălniceanu pe segmentul dintre str. Tighina și str. Bulgară organizată de către NCO „Moldova Tînăra” pentru perioada de 29 și 30 noiembrie 2013 cu evacuarea corturilor, utilajelor și altor instalații provizorii și eliberarea părții carosabile de către participanții la întrunire.

Fiind investite cu judecarea pricinii în cauză, atât prima instanță cât și instanța de apel, determinând corect raporturile juridice stabilite între părți, întinderea drepturilor și obligațiilor în cazul respectiv, precum și cadrul legal aplicabil în speță, justificat au ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admiterii acesteia.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 10 alin. (1) al Legii privind întrunirile, care indică că orice persoană care atenționează să desfășoare o întrunire notifică în scris, printr-o declarație prealabilă, autoritatea administrației publice locale din unitatea administrativ-teritorială respectivă cu cel puțin 5 zile înainte de data desfășurării întrunirii.

Același articol, la alin. (4) statuează că, autoritățile publice vor întreprinde acțiunile necesare pentru asigurarea serviciilor solicitate de către organizator, care sînt în mod obișnuit prestate prin intermediul organelor din subordine și al întreprinderilor pe care le administrează.

În speță, însă, se constată că declarația prealabilă cu privire la desfășurarea întrunirii a fost depusă de către NGO „Moldova Tînăra” cu încălcarea prevederilor art. 10 alin. (1) al Legii privind întrunirile, și anume, cu încălcarea termenului stabilit de norma legală, or, după cum rezultă din materialele cauzei, cererea prealabilă cu privire la desfășurarea protestului pașnic pentru data de 28,29,30 noiembrie 2013, a fost depusă de către organizatorul întrunirii la 27 și 28 noiembrie 2013, fapt ce a pus în imposibilitate autoritatea locală de a-și îndeplini obligațiunile prevăzute de art. 10 alin. (4) a Legii privind întrunirile, potrivit căruia autoritățile publice vor întreprinde acțiunile necesare pentru asigurarea serviciilor solicitate de către organizator, care sunt în mod obișnuit prestate prin intermediul organelor din subordine și al întreprinderilor pe care le administrează.

În context se vor reține și dispozițiile art. 9 alin.(2) a Legii privind întrunirile, care indică că pentru desfășurarea întrunirilor pot fi montate construcții temporare. În acest caz, organizatorul în măsurile necesare pentru a nu crea inconveniente disproporționale participanților sau trecătorilor și pentru a nu provoca pagube mediului ambiant, precum și asigură demontarea acestora imediat după încheierea întrunirii.

Cu referire la prevederile enunțate, instanța de recurs constată drept corecte constatările instanțelor de judecată cu referire la faptul că, în urma întrunirii organizate de către NGO „Moldova Tânără” a fost îngădit accesul liber al cetățenilor pe str. Kogîlniceanu mun. Chișinău pe segmentul dintre str. Tighina și str. Bulgară, fapt ce indică incontestabil asupra ilegalității desfășurării întrunirii de către NGO „Moldova Tânără”, deoarece ocuparea părții carosabile fără organizarea prealabilă a cetățenilor îngreuează liberă circulație a acestora, iar blocarea intenționată a arterelor de transport a provocat perturbarea funcționării normale a transportului.

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reține și dispozițiile art. 6 a Hotărîrii Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere, care indică că este interzisă organizarea de concursuri, antrenamente, competiții, sportive etc. pe drumuri publice fără acordul prealabil, or, un asemenea acord nu a fost prezentat Primăriei mun. Chișinău la data depunerii declarațiilor prelabile cu privire la desfășurarea întrunirii.

Prin prisma dispozițiilor citate, se atestă corectitudinea concluziei instanțelor judecătorești cu referire la faptul că desfășurarea întrunirii, a fost organizată de către NGO „Moldova Tânără” cu încălcarea prevederilor legislației în vigoare, iar ca urmare, justificat au interzis desfășurarea întrunirii pe partea carosabilă a str. M. Kogîlniceanu pe segmentul dintre str. Tighina și str. Bulgară organizată de către NGO „Moldova Tânără” pentru datele de 29 și 30 noiembrie 2013 și a dispus evacuarea corturilor, utilajelor și altor instalații provizorii cu eliberarea părții carosabile de către participanții la întrunire.

În această ordine de idei, nu au relevanță criticile invocate în recurs întrucât se combat cu cele relatate mai sus și se axează asupra circumstanțelor, care au fost constatate și elucidate pe deplin de către instanțele inferioare, apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Or, argumentul recurentului, cu referire la faptul că, întrunirea a fost desfășurată cu respectarea prevederilor art. 40 a Constituției Republicii Moldova și art. 11 din Convenția Europeană a Drepturilor care reglementează libertatea întrunirilor este unul declarativ.

Acesta deoarece potrivit prevederilor art. 8 lit. c) al Legii privind întrunirile nr. 26-XVI din 22 februarie 2008, și art. 11 § 2 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, exercitarea dreptului la libertatea de întrunire și la libertatea de asociere nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care sunt prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora, fiind interzise întrunirile prin care se urmărește încălcarea ordinii publice sau organizarea tulburărilor în masă, încălcarea moralității publice, a drepturilor și a libertăților altor persoane ori punerea în pericol a vieții sau a sănătății acestora.

Totodată sunt apreciate critic și argumentele recurentului cu referire la prevederile art. 12 alin. (1) al Legii privind întrunirile, care permit desfășurarea

întrunirilor cu admiterea notificării fără respectarea formei scrise sau a termenului prevăzut de art. 10 alin. (1) al Legii citate, fiind suficientă furnizarea informației cu privire la locul, data, ora, scopul și organizatorul întrunirii, precum și cu privire la serviciile solicitate din partea autorității administrației publice locale, deoarece prevederile enunțate sunt aplicabile doar în cazul întrunirii spontane, pentru care procedura ordinară de notificare nu este posibilă.

Pe când în cazul din speță, întrunirea desfășurată de NGO „Moldova Tânără” a fost organizată din timp, în semn de protest contra summitului de la Vilnius, în baza declarației prealabile nr. 05-115/8410, din 27 noiembrie 2013 (f.d. 8), însă care a fost depusă cu încălcarea prevederilor art. 10 alin. (1) al Legii privind întrunirile.

Or, prin noțiunea întrunirii spontane, este de înțeles că acesta este o întrunire ale cărei inițiere și desfășurare reprezintă un răspuns direct și imediat la evenimentele din societate și care, din punct de vedere al participanților la aceasta, nu poate fi amânată, motiv pentru care procedura ordinară de notificare nu este posibilă.

În conexiunea celor relatate, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Curtea a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Asociația Obștească „Moldova Tânără”.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2013, hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013 și încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Primăriei mun. Chișinău împotriva Asociației Obștești „Moldova Tânără”, intervenient accesoriu Direcția de Poliție a mun. Chișinău cu privire la intezierea desfășurării întrunirii.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva